
СЕКЦІЯ 4.

Проекти та політика ревіталізації українських територій

Сиромолот Едуард Анатолійович

Здобувач третього рівня вищої освіти кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики,
факультету економіки та права
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ORCID: 0009-0006-0118-4237

СЕКТОРАЛЬНА ПІДТРИМКА ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Секторальна підтримка є однієї із важливих складових різноманітних євроінтеграційних процесів. Поступовий євроінтеграційний курс України обумовлений багаторічною практикою участі України у програмах Європейського Союзу, окремим напрямом яких є програми та інструменти секторальної підтримки. Процес гармонізації та синхронізації роботи секторів у сфері економіки, транспорту, безпеки, права, туризму, культури, освіти, цифровізації, громадянського суспільства Європейського Союзу та України сприяє кращому розумінні пріоритетів міждержавного управління регіональною політикою, міжтериторіальним співробітництвом та публічного управління розвитком територій Європейського Союзу(ЄС). На шляху отримання Україною статусу членства в ЄС важливим кроком є розуміння суті євроінтеграційного механізму публічного управління та формування відповідних політик стратегічного планування розвитком територій, розробка актуальних заходів з реформування сфери публічного управління в Україні з метою наближення до стандартів ЄС у цій сфері, використовуючи плідну практику використання технологій євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій у сфері секторальної підтримки між Україною та ЄС.

Метою статті є дослідження секторальної підтримки між Україною та Європейським Союзом в рамках фінансового інструменту ЄС «Інструмент європейського сусідства та партнерства», як технології євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій.

Дослідження аспектів євроінтеграційних процесів та публічного управління розвитком територій розглядалося у наукових працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: Внукова Н.М., Гавкалова Н.Л., Деркач Т.В., Євсєєва О.О., Матюшенко І.Ю., Резніков В.В., Толкованов В.В., Шульга В.О., Цятковська В.М., Федіна Н.В., Martin Guillermo Ramírez, Eduardo Medeiros, Hunek Böhm, Joachim Beck, Dominik Bertram, Gorkemli Kazar, Ricardo Carvalho Bruno Ferreira та інші.

На думку Шульги В.О. [4] поняття євроінтеграції є процесом входження України в європейський економічний, політичний, правовий, культурний, безпековий простір, а євроінтеграційні процеси є дії та кроки України по входженню у європейське співтовариство.

Гавкалова Н.Л. та інші [6] підкреслюють актуальність питання регіонального управління у країні з урахуванням впливу інтеграції і глобалізації. Сиромолот Е.А., дає власне авторське бачення змісту двох понять використаних у назві статті, а саме:

1. «Євроінтеграційний механізм публічного управління розвитку територій» – це сукупність технологій у системі цілеспрямованих управлінських дій, кращих рішень та практик суб'єктів регіональної політики у сфері міждержавного міжрегіонального управління з питань секторальної інтеграції, багаторівневого управління та партнерства, доброго врядування, територіальної згуртованості і функціональності, публічних інвестицій, управління проектами з метою гармонійного, збалансованого, інтеграційного та поступового розвитку територій адміністративно-територіальних одиниць України та ЄС, набуття відповідних компетенцій, формування ефективних публічно-управлінських відносин представниками публічної влади та громадянського суспільства України у сфері публічного управління розвитком територій та ефективної участі у програмах і фінансових інструментах ЄС.

2. «Технологія євроінтеграційного механізму публічного управління розвитку територій» – це процес здійснення управлінських дій суб'єктами регіональної політики та громадянського суспільства з цільового програмування, моніторингу, фінансування, оцінки стану виконання, визначання кращих управлінських рішень та практик, ефективних публічних інвестицій, створення необхідних умов відтворення процесу та кращих практик публічного управління розвитком територій у нових запланованих періодах стратегічного планування розвитку територій та в умовах євроінтеграційного курсу України.

З огляду на вищезазначене та запропоновані аспекти євроінтеграційних процесів та публічного управління розвитком територій [1-3], актуальним постає питання проведення досліджень використання технологій євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій з

метою формування ефективних управлінських дій з стратегічного планування розвитку територій громад та регіонів в умовах євроінтеграційного курсу України до членства в ЄС для забезпечення ефективної участі України у програмах та фінансових інструментах ЄС.

Слід підкреслити поступові кроки наближення України до членства в ЄС не зважаючи на військову агресію, а саме: - 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата у члени ЄС; - 14 грудня 2023 року лідерами ЄС було оголошено про початок переговорів про вступ України до ЄС; - 9 лютого 2024 року Уряд України затвердив План заходів з виконання рекомендацій Єврокомісії на шляху до початку перемовин про членство в ЄС, які передбачають кроки, дії, більше ніж 350 заходів щодо виконання політичних рекомендацій Єврокомісії у наступних секторах: - реформи державного управління; - розвиток багаторівневого управління;- функціонування судової системи; - боротьби з корупцією;- створення функціонуючої ринкової економіки; - розвиток добросусідських відносин і регіонального співробітництва та інші.

Окремий захід, який вже проводиться Національним агентством України з питань державної служби та планується включити до Плану, передбачає організацію навчальних програм для держслужбовців України з євроінтеграції, володіння англійською мовою та мовами ЄС та організацію їх візитів в країни ЄС.

Україна продовжує долучатися до різноманітних програм ЄС секторальної підтримки, отримавши статус кандидата у члени ЄС. Так, 6 червня 2023 року Україна підписала угоду з ЄС з участі у європейській програмі «Механізм «Сполучення Європи» з метою покращенню транспортного сполучення України з ЄС.

Важливий досвід з секторальної підтримки Україна отримала завдяки участі у Європейському інструменті сусідства та партнерства Європейської політики сусідства [5] в рамках якого було запроваджено механізм секторальної бюджетної підтримки для здійснення реформ і політик, зближення України та ЄС в рамках укладених угод про співробітництво, підписаних між двома сторонами.

Угода про фінансування Програми підтримки секторальної політики - Підтримка регіональної політики України (Контракт на реформу сектора) укладена між Європейською комісією та Урядом України від 27.11.2014 з загальною метою підтримки соціальної, економічної та територіальної згуртованості України і підвищення добробуту громадян України в рамках трьох цілей Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року, а саме: 1) Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; 2) Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток; 3)

Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку та механізмом переказу коштів до бюджету України на безоплатній та безповоротній основі та строком дії [7].

Міністерство розвитку громад та територій розробило систему, алгоритм та процедуру відбору проектів секторальної підтримки в рамках тематичних програм: «Інноваційна економіка та інвестиції»; «Сільський розвиток»; «Розвиток туризму»; «Розвиток людського потенціалу»; «Загальноукраїнська солідарність», «Підтримка розвитку депресивних територій»; «Ефективне управління регіональним розвитком». Протягом 2018-2021 років були проведені два конкурсних відбори проектів регіонального розвитку, переможцями яких стали 83 проекти регіонального розвитку з 24 регіонів України на загальну суму 852,4 млн грн. [8].

Одним із прикладів проектів переможця конкурсу секторальної підтримки, є проект «Розвиток сільського підприємництва та інфраструктури агротуристичного кластера «ГорбоГори», Львівська область, з об'ємом фінансування 27 595 484 грн., який можна оцінити як кращу практику з створення технології багаторівневого управління та партнерства у проекті, розробки стратегічних управлінських рішень, формування публічно-управлінських відносин, проведення навчання для представників проекту тощо.

У проекті було сформовано партнерство за участю представників Львівської обласної державної адміністрації, Семенівської, Поршнянської, Раковецької сільських рад Пустомитівського району Львівської області, місцевих виробників сільськогосподарської продукції ФГ «Радвань-Нова», ФГ «Агротем», ФГ «Мандзюк і К», ФГ «Малинівка». ФГ «Кмитлівість», Інститут сільського господарства Карпатського регіону та інших. Кращі рішення проекту - створення інфраструктурних об'єктів, а саме - обслуговуючого сільськогосподарського кооперативу, туристично-інформаційного центру, туристичного кемпінгу «Агросадіба» та «Місто Майстрів», магазину фермерської сільськогосподарської продукції.

Одним із важливих етапів подальшого публічного управління розвитком територій Проекту стало розробка його учасниками Стратегії і програми розвитку агротуристичного кластеру «ГорбоГори» до 2022 року в рамках проведення учасниками проекту стратегічних сесій [9].

В умовах повномасштабної військової агресії, уряд України продовжує стратегічне планування відновлення територій та політичний курс на європейську інтеграцію. 19 грудня 2023 року Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури провело презентацію пріоритетів проекту оновленої Державної стратегії регіонального розвитку 2021-2027 [10] серед, яких названо пріоритет «Створення системи координації секторальних та державної регіональної політик» та визначено 8-мь викликів регіонального

розвитку у плановому періоді для країни, серед яких 8-й: - "Неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС" в умовах розпочатого переговорного процесу Україною щодо вступу до ЄС та виконання Україною актуальних завдань щодо досягнення інституційної спроможності на національному, регіональному та місцевому рівнях здійснення процесу програмування, моніторингу управління, фінансування проєктів та реалізації програм і проєктів, що співфінансуються зі структурних фондів ЄС.

В рамках продовження євроінтеграційних процесів України на думку Сиромолот Е.А., автора статті, актуальним постає питання використання унікального досвіду багаторічної практичної участі України у програмах секторальної бюджетної підтримки, розуміючи її як технології євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій забезпечення ефективної участі України у програмах та фінансових інструментах ЄС.

В статті досліджено секторальну підтримку між Україною та Європейським Союзом в рамках фінансового інструменту ЄС «Інструмент європейського сусідства та партнерства», як технології євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій, зазначено актуальність секторальної підтримки в умовах оновлення Державної стратегії регіонального розвитку України 2021-2027 року та євроінтеграційного курсу України, наведено авторське визначення поняття «євроінтеграційний механізм публічного управління розвитком територій» та «технологія євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій».

Перспективи подальших досліджень полягають в студіюванні напрямів вдосконалення євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій.

Список використаних джерел

1. Gavkalova, N., Syromolot, E., & Lukashev, S. (2023). The role of public administration in the development of territories. *Public Administration and Law Review*. №(2). P. 52–61. URL :<https://doi.org/10.36690/2674-5216-2023-2-52-61> (дата звернення 03.01.2024 р.).

2. Сиромолот Е.А. Удосконалення механізмів визначення функціональних типів територій як чинника євроінтеграційних процесів України. Публічне управління: проблеми та перспективи : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Харків, 23 кистопада 2023 року). Харків 2023. С.508-514.

3. Сиромолот Е.А. Досвід роботи інформаційного центру Асоціації європейських прикордонних регіонів в ХНЕУ ім. Семена Кузнеця в умовах діджиталізації. Діджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально-психологічні та правові аспекти : Збірник тез доповідей

Факультетської науково-практичної конференції докторантів. (м.Харків, 24 листопада 2023 р.) / відпов. за випуск: Власенко Т. А. Харків, 2023. С.139-142.

4. Шульга В. О. Євроінтеграційні процеси в Україні: здобутки та перспективи / В. О. Шульга // Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. статей за матеріалами І наук. практ. конф. з європ. права, м. Харків, 24 квіт. 2018 р. Харків, 2018. С. 407–412.

5. Європейська політика сусідства та переговори про розширення (DG NEAR). URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy_en (дата звернення 03.01.2024 р.).

6. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку монографія / Н. Л. Гавкалова, Г. М. Шумська, В. І. Мельник та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. Л. Гавкалової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 376 с.

7. Угода про фінансування Програми підтримки секторальної політики - Підтримка регіональної політики України (Контракт на реформу сектора) укладена між Європейською комісією та Урядом України від 27.11.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_019#Text (дата звернення 03.01.2024 р.).

8. Секторальна підтримка ЄС: конкурсний відбір проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/1._sektoralna_pidtrymka_yes_-_ii_konkursnyu_vidbir_4.pdf (дата звернення 03.01.2024 р.).

9. Звіт про впровадження проєкту «Розвиток сільського підприємництва та інфраструктури агротуристичного кластера «ГорбоГори». URL: <https://www.horbohory.com.ua/?p=2285> (дата звернення 03.01.2024 р.).

10. Міністерство відновлення презентувало проєкт оновленої Державно стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35052.html> (дата звернення 03.01.2024 р.).

Домчук Оксана Миколаївна

Здобувач другого рівня вищої освіти,

спеціальність «Публічне управління та адміністрування».

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ В МЕДИЧНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ НА ПІДБІР ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасне медичне середовище з часом стає все складнішим та